

MODERNÉ
ROMÁNY

Janka Danišová

PROFESIONÁLNA VNUČKA

Janka Danišová

**PROFESIONÁLNA
VNUČKA**

MODERNÉ
ROMÁNY

ISBN 978 - 80 - 8214 - 019 - 7

Janka Danišová

**PROFESIONÁLNA
VNUČKA**

moderné romány

Copyright © Janka Danišová 2019

Venovanie.

Túto knihu venujem dedkovi, ktorého som nikdy v biologickej rodine nemala...

Vlastnú biologickú babku Anku som spoznala až v mojich dvadsiatich ôsmich rokoch. Navštevoval ju osamelo žijúci dedko Tibor s fialovým bicyklom, ktorý celé dni tvoril a vytvoril najkrajšiu záhradku široko ďaleko v okolí. Miloval prácu v záhrade a medzi štyrmi stenami sídliskového bytu sa nemohol realizovať tak, ako by si to želal. Rada som s ním trávila čas v oáze vôní ovocia a kvetov babkinej záhradky, rozprávala sa s ním o živote a ani som nevedela ako, vzájomne sme sa „adoptovali“.

On sa stal mojím dedkom a ja jeho vnučkou.

Moja tvár žiarila šťastím, srdce prežívalo dovtedy nepoznané pocity. Hoci nás s dedkom Tiborom nespájalo pokrvné puto, bol mi ako vlastný deduško. Odišiel náhle, vo veku sedemdesiatšesť rokov, pár dní po nádhernej malej besiedke pri gulášiku v jeho milovanej záhradke. Občas vidím jeho prítomnosť v očiach všetkých mojich babičiek a deduškov, keď sa tešia z mojej návštevy...

Verím, že slová môjho srdca a riadky tejto knihy doletia až k tebe deduško Tibor, nech je to magické miesto, kde si už navždy, akokoľvek ďaleko.

Jedného dňa zostarneme všetci, ak budeme mať to šťastie.

Aká bude naša staroba, o tom rozhodujú činy počas nášho života. Nie slová, nie zámery, nie želania či túžby. Činy, kde sa spočítajú tie dobré a vydedia tými zlými, povedala jedna moja babička. Ja len dodám, že zo skúseností a pozorovania seniorov viem, že mnohí z nich chcú vrátiť čas len kvôli jednému okamihu, ktorý znamenal zlom v ich živote.

Veru niekedy stačí malá chvíľa, aby sme si obľúbili niekoho na celý život, častejšie však nestačí celý život, aby sme zabudli na malú chvíľu. Je

zaujímavé sledovať rozmanitosť života. Pre niekoho je jeho život plný radosti a šťastia. Obklopený širokou rodinou si ho užíva plnými dúškami, zatiaľ čo iný človek smutne hľadá spoza okna svojho príbytku na svet opustený a zabudnutý.

V dobe, keď mi na myseľ prichádzali podobné filozofické otázky, som končila strednú školu. Na prahu dospelosti som prehodnocovala možnosti, ktorou cestou sa vydať, čomu sa venovať. Čím sa živiť, v čom byť úspešná, ale hlavne prospešná. V tejto záplave myšlienok ma energiou dobíjali zážitky so starými rodičmi mojich spolužiačok zo strednej školy. Rada som ich navštevovala a trávila u nich čas úplne iným spôsobom ako bežne mladé slečny v mojom veku. Po ukončení vysokej školy som sa s diplomom vo vrecku vrátila do mesta, kde som vyrastala, netušiac, že už o krátky čas budem mať babičiek a deduškov viac ako ktokoľvek iný.

Pri návštevách všetkých tých seniorov ma vždy hlboko dokázal dojať pohľad na rovnaký obraz, ktorý visel na niektorej zo stien bytu. Svadobná fotografia. Tróniaca desiatky rokov na stene s valčekovým vzorom na najviditeľnejšom mieste. Poctivý masívny okrasný rám, ktorý akoby symbolizoval nezrušiteľnosť prepojenia ľudí na fotografii, či majstrovské zachytenie

okamihu tej doby ručným spracovaním fotografie ma vždy na pár okamihov uniesol do krajiny fantázie, kde láska, úcta a charakter nie sú len slovami. Pocity na tomto mieste umocňuje samotná miestnosť. Sú v nej sústredené spomienky v podobe predmetov, fotografií, dobového svietidla z mladosti a ticho. Tu sa dá rozjímať nad spomienkami z minulosti.

Tu sa nežije, nebýva.

Tu sú zapísané korene, ktoré by mal každý poznať.

V minulosti slúžila takáto miestnosť na prijatie vzácneho hosťa alebo na slávnostné účely rodiny. Vtedy sa vytiahol aj slávnostný jedálen-
ský servis, príbor, obrus. Veci, ktoré ako nemí svedkovia doby skromne čakajú na svojho nového majiteľa alebo ich stihne osud nepotrebných vecí. Veci, ktoré ostávajú po senioroch sa často považujú za zbytočné, nmoderné, súce na odpis. Ale čo je najhoršie, veľakrát sa za také zo strany mladej generácie nepovažujú iba veci...

Všetko zlé je na niečo dobré.

Nuž, ako to nezriedka býva, za rozhodnutia rodičov platia najmä deti. Každá rodina má svoje tajomstvá, ktoré dokonale ukrýva pred svetom. Tajomstvá, ktoré rozhodujú o smerovaní života ďalších generácií. Generačné konflikty, dlhoročné mlčanie. Dodnes vlastne neviem, a ani som to nikdy pre pokoj v rodine neskúmala, prečo takéto rozhodnutie moji rodičia urobili.

Z rozprávania mojich deduškov a babičiek viem, že mnohí dospelí stále robia rovnaké chyby. Jednou z najväčších je, že neumožnia svojim deťom vyrastať s babkou a dedkom, aj keď žijú.

Bol to aj môj prípad. Keď sa rodičia rozviedli, v detskej mysli šesťročného dievčatka natr-

valo zostala spomienka na decembrovú večernú jazdu na sánkach s mamou k jej novému partnerovi. Otčimovi. A úplne nová kapitola môjho života bola plná skúšok, ktoré znamenali koniec môjho detstva. Kapitola, z ktorej sa na dlhé roky vytratil aj môj brat Marek, keďže musel zostať žiť s otcom a rovnako ako ja, bez kontaktu so starými rodičmi. Dnes už dospelý muž, šťastný tatino úžasnej Melissy, zodpovedný partner a hlavne milujúci vnuk, ktorý nezabúda na starých rodičov. Tak to je dnes môj brat, Marek.

Fenomén 21. storočia – osamelosť a nielen seniorov.

Pocit osamelosti vzniká ako následok straty kontaktu s blízkymi, rodinou, priateľmi, známymi, spolupracovníkmi. Spôsobuje to často zmena bydliska, práce, odsťahovanie sa, zaneprázdnenosť okolia či vedomá strata, alebo prerušenie kontaktu s okolitým svetom z dôvodu zložitej životnej situácie. Situácie, ktorá nám svojou podstatou ublížila, zobrala kus vlastného JA. Jav osamelosti je akoby pozostatok našich evolučných vývojových zvieracích inštinktov. Tie v prípade zranenia aj toho duševného sa inštinktívne utiahnu do ústrania. Svorka však nepočká a nemilosrdne pokračuje ďalej...

Mnohým sa nepodarí vrátiť na rózcestie aktívneho života, z ktorého možno len na chvíľu odbočili. Aby si mohli vyriešiť svoje psychické bolesti, zranenia. Úkryt, do ktorého sa utiahli z rôznych dôvodov sa zdá bezpečnejší ako riskovanie ďalších bolestí, zranení. Je v podstate jedno, či ide o rozchod s partnerom, partnerkou. Či je za tým rozpad rodiny, alebo zrada zo strany priateľov, neúspech v práci, podnikaní. Odvaha, sila vzdorovať nepriaznivým okolnostiam, bojovať s nimi, proti nim, plynúcimi rokmi slabne. Preto sa ľudia v pokročilom veku cítia oveľa osamelejší.

Takíto ľudia sa potom trápia v depresiách bez ľudského kontaktu, v konečnom dôsledku zabudnutí, opustení. Či už vo svojich bytoch, domoch alebo aj v domovoch dôchodcov. Nikto sa o nich zvonku nezaujíma, nekontaktuje ich, ne navštevuje.

Svorka, ktorú opustili alebo ich odvrhla ale žije, loví ďalej, lebo taký je kolobeh života. Toto bezprizorné „čakanie na zásah zhora“ začalo už dávno predtým. Práve spomenutým pretrhnutím sociálnych väzieb s rodinou, priateľmi, aktívnym životom.

Pritom stačí tak málo ako povedala vidiecka babička Anka.

„Aby som sa necítila osamelá, stačí prítomnosť človeka.“

Byť nápomocný jeden druhému máme evolučne zapísané v génoch. V tých génoch, ktoré nám zaistujú prežitie a izoláciu slabých jedincov zároveň.

Často sa moje myšlienky a spomienky vo filozofickom rozjímaní vracajú k smutnému príbehu, ktorý ma svojim vývojom medziludských kontaktov a vzťahov vo viacgeneračnej interakcii hlboko zasiahol. Možno aj kvôli tomu, že účastníkov čiastočne poznám, čím som sa nechtiac stala takmer jeho súčasťou. Premýšľam sama, vo svojom vnútri, ako sa dá pomôcť ľuďom v týchto situáciách, pretože každý krok, ktorý sa udeje v spleti zložitých vzťahov má vplyv nielen na priamych účastníkov, ale zasahuje medzigeneračne. Naprieč celou líniou aj tých potomkov, ktorí nemajú ani tušenia, čo sa pred desiatkami rokov odohralo v živote ich predkov. Zaujímavé je, že na to, aby človek pochopil príbehy, akým je za všetky tento mementom, musí prísť do seniorského veku.

Dnes už babičke, s netradičným menom Aurélia, sa v 70. rokoch minulého storočia narodila zdravotne postihnutá dcéra. S diagnózou, ktorá v danej dobe bola absolútne raritná. Zdra-

votníctvo v tom čase sa markantne podpísalo na progresívnom ďalšom vývoji tohto ochorenia a neúspešnou operáciou začínajúcim lekárom sa zdravotný stav mladej ženy na prahu dospelosti ešte zhoršil. Aurélia o zdravie dcéry a jej budúci život bojovala každý deň ako leviaca. Napriek nelútostnému osudu, ktorý postihol jej dcéru, začalo cez chmáry na oblohe po čase presvitáť predsa len slnko. Jej dcérka sa zaľúbila a nakoniec aj vydala. Po čase sa mladá dvojica dočkala aj vytúženého potomka. Avšak proti vôli pani Aurélie.

Hoci vyvolený srdca mladej ženy nebol príliš podľa gusta pani Aurélie, bol budúcnosťou nielen pre jej potomka, ale aj do značnej miery pre ňu samotnú. Dnes už pani Aurélia vie, že „mladých“ mala vtedy podporiť a nie im podkopávať nohy a robiť im naschvál. Dlhé roky bol vyvolený srdca jej dcéry iba trpeným elementom, ktorému sa to snažila všemožne „spríjemniť“.

Musí byť mimoriadne ťažké a zároveň je to prejavom vysokej miery sebareflexie priznať si svoje pochybenie. Zvlášť v seniorskom veku. Pochybenie, ktoré malo vplyv na ďalší vývoj vzťahu medzi dvoma ľuďmi, vrátane svojich blízkych.

Fakty neprestanú existovať len preto, že ich človek ignoruje alebo sa zdráha o nich hovoriť.

Pani Aurélia síce čiastočne ulavila svojej duši, keď sa vyrozprávala a zdôverila sa mi so svojím trápením, ale zničené osudy už nikdy nenapraví.

S pokorou prijíma starostlivosť o ochrnutého manžela, tiež seniora, i napriek tomu, že aj ju samotnú opúšťajú sily.

Čo môžeme urobiť, aby sme sa vôbec nedostali do situácie, kedy si budeme klásť v starobe ruku na srdce s otázkami?

Memento príbehu pani Aurélie vám možno dá odpoveď. Paradoxne perspektívu črtajúceho sa šťastného konca anjelika – dcérky pani Aurélie a čerta – jej zaťa doslova zničil narastajúci záujem mladej ženy o okultné vedy. Možno k tomu prispela aj celoživotná trauma fyzických obmedzení, s ktorou sa musela celý život vyrovnávať. Veci medzi nebom a zemou, ktoré ju doslova fascinovali, jej dávali možnosť akéhosi úniku nielen do sveta vymodelovaných kreácií pochybných guru, ale neskôr aj do víru radovánok, ktoré si vraj nestihla užiť, lebo sa príliš rýchlo vydala a nepočúvala mamu, aby tak nerobila. Posadnutosť manipulatívnymi technikami, arogancia vychádzajúca z vlastnej bolesti nešťastia, zároveň odmietajúca akékoľvek racionálne argumenty vrátiť sa do reálneho spôsobu života a k rodine spôsobili, že jej manželstvo nevydržalo. Rodina

sa rozpadla a vzájomné vzťahy sa nenávratne deštruovali. Pani Aurélia dcéru prichýlila späť. Pyrhovo víťazstvo naplnilo po okraj čašu opojenia, exzaltácia už nebol súčasťou ich života, ale pocit radosti z dosiahnutia víťazstva sa akosi nedostavil. Navrátená dcéra po čase doslova ušla opäť od mamy. Do zdanlivej slobody existencie podľa svojich predstáv a túžob ako pred mnohými rokmi, za svojím vyvoleným. Múdre a jediné možné riešenie. Odhalenie reálneho spôsobu života za hranicou bežných spoločenských noriem u vlastného potomka by zranilo či sklamarlo každého rodiča, rovnako to platí aj opačne. V tomto smutnom príbehu bez konca nikto nevyhral a všetci sú porazení. Dcéra, dnes už päťdesiatnička, začína úplne od nuly, rovnako ako jej bývalá rodina, ktorú si na chvíľu vytvorila. Jej stratu nedokážu nahradiť striedajúci sa noví potenciálni partneri a pani Aurélia mlčky trpí.

Snaha diktovať potomkom smer ich života sa vždy zmení na riziko posadnutosti a tá je zničujúca aj pre rodiča aj pre potomka. A nakoniec najviac to odnesie tretia línia generácie – vnučky, vnuci. Podobných osudov sú tisíce, nikto o nich nevie, nehovorí. Nepatrí sa to. Pritom stačí tak málo, uvedomiť si, že pravda zostane pravdou, aj keď jej nikto neverí, rovnako ako lož zostane

klamstvom, aj keď mu na chvíľu pod vplyvom manipulácií uveria všetci.

Partneri a partnerky detí sú vždy budúcnosť aj pre rodičov, v podobe novej rodiny, ktorej pevný základ môže dať len vyriešená minulosť.

Ako iným meriame, tak bude namerané nám.

Seniori o tom vedia viac ako ktokoľvek iný. V očiach pani Aurélie zostala bolesť a túžba vrátiť späť čas. Bohužiaľ. Vo svojich úkrytoch ostali uväznené tri generácie opustených žien. Osamelosť v rodinách je dôsledkom klasickej schémy.

Dcéra si nerozumie s matkou a prerušia kontakty.

Po čase sa jej narodí dieťa.

Trojgeneračná línia je prerušená, vnučka nepozná svoju babičku.

Potrvá desaťročia, kým príde šanca na zmenu (ak príde) a tri ženy v úkrytoch z nich vyjdú von a v tom lepšom prípade sa spoja. V JEDNU.

Ohňom života kalená reťaz spojenia prejde skúškou pevnosti v tej najhorúcejšej peci nepriazni osudu. Času málo, zlomených srdiečok veľa. Áno, najhoršie výčitky sú tie nemé. Patrím medzi tých šťastnejších jedincov, ktorým sa podarilo spojiť späť tri generácie.

Vďaka môjmu príbehu a projektu starostlivosti o seniorov sa tri ženy – babka, mama a vnučka

– spojili v jednu a našli k sebe po dlhých rokoch cestu. Moja mama opäť chodí za svojou mamou a ja za mojou babkou.

Ak som vás inšpirovala svojim príbehom, tak v tomto momente, práve pri čítaní týchto riadkov zdvihnite telefón a zavolajte svojim blízkym alebo ich rovno navštívte.

Neváhajte a urobte to!

A nielen teraz, robte to oddnes pravidelne.

To najvzácnejšie, čo môžete človeku dať je váš čas, ktorý znamená kus vášho života. Kus z vás samých. Ak uplynie, už sa nedá vrátiť...

Samota môže byť príjemná, ak je nablízku niekto, s kým sa o ňu môžete podeliť. Mnohí mladí ľudia sa cítia už „starí a osamelí“ aj dnes, so všetkými sprievodnými javmi starnutia. Akoby sa pripravovali na život na opustenom ostrove. Nie biologicky opotrebovaným telom, ale mysľou, ktorá často predčasne zostarne izoláciou od okolia. Ide o špecifickú vnútornú osamelosť. Žiť sám v tichu svojho vnútra je IN. Ako nezávislý spôsob existencie volí tento spôsob dnes veľa mladých ľudí bez intenzívnejšieho a hlbšieho sociálneho kontaktu. Povrchné rýchle kontakty a vzťahy sú doménou uponáhľaných dní. Vo veľkých obchodných centrách, v dave a predsa mnohí z nás sú sami. Formálny kontakt pri nákupe,